

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет

Кафедра конституційного,
адміністративного та фінансового
права

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Актуальні проблеми господарського права»

на тему:

„Договір лізингу”

Студента 1 курсу групи ПРм - 12
Галузь знань 0304 «Право»
Спеціальність 8.03040101 «Правознавство»
Булавинця А.Я.
Керівник: д.ю.н., проф. Гречанюк С.К.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

ТЕРНОПІЛЬ – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЗИНГА В УКРАЇНІ...	5
РОЗДІЛ 2	
КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ УКЛАДАННЯ ЛІЗИНГОВИХ ДОГОВРІВ.....	12
2.1. Умови укладання лізингових угод.....	12
2.2. Внесення змін та умови припинення лізингових угод.....	18
2.3. Права та обов'язки сторін лізингової угоди.....	22
РОЗДІЛ 3.	
ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В	
УКРАЇНІ.....	26
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

В сучасній економіці неможливо обійтися без постійних змін в оновленні виробництва. Причинами цього явища є підтримання конкурентоспроможності виробника, а також підвищення вимог серед споживачів щодо якості товарів та послуг. Задля отримання більшого об'єму прибутку, підприємство повинно бути в постійних пошуках фінансування витрат на оновлення та модифікацію виробництва. Один зі шляхів, що виконує умову зменшення витрат на виробництво, є лізинг.

Вітчизняна економіка потребує модернізації основних виробничих фондів, зменшення матеріало- та енергомісткості виробництва. Однак складним завданням, що постає перед особами-суб'єктами підприємницької діяльності, є оновлення майже в повному обсязі зношених основних фондів за власні кошти.

За таких умов одним із найбільш перспективних механізмів забезпечення підприємств новим обладнанням є лізинг (англ. "lease" - здавати в оренду, найм, орендувати, наймати) - різновид підприємницької діяльності, спрямованої на інвестування власних, позичкових або залучених коштів шляхом надання майнового кредиту.

Лізинг є специфічною формою фінансування капітальних вкладень, альтернативою традиційному банківському кредитуванню. Завдяки лізингу підприємства одержують необхідні виробничі фонди без значних одноразових витрат, а також уникають втрат, пов'язаних з моральним старінням засобів виробництва.

Проблема лізингової діяльності знайшла своє вираження в тому, що держава не має довгострокової стратегії розвитку лізингу в країні, на що, в свою чергу, накладається наступна специфіка, а саме: існуючі юридична, регулююча та податкова системи не сприяють розвитку ефективного ринку лізингу. Крім цього, гальмує процес розвитку лізингових відносин глобальна

фінансова криза, яка загострилась в Україні через ті невирішені проблеми, які передували їй.

Лізинг є специфічним різновидом найму (оренди), що в деяких випадках може поєднувати в собі ознаки купівлі-продажу (поставки). Підтвердженням цього є положення ч. 2 ст. 806 ЦК України, відповідно до яких до договору лізингу застосовуються загальні положення про найм (оренду), купівлю-продаж та положення про договір поставки з урахуванням особливостей, встановлених спеціальним законодавством.

Використання лізингу в господарській практиці часто зумовлюється відсутністю або недостатністю коштів для придбання майна у власність¹. З огляду на це фахівці вважають лізинг одним з найбільш перспективних шляхів розвитку відносин власності та залучення інвестиційних коштів.

Актуальність теми зумовлена тим, що немає врегульованості орендних відносин, а також в тому, що відсутній нормативно-правовий акт, який би відобразив специфіку лізингу. Також для успішного розвитку лізингу в Україні малих підприємства потребують реальної фінансової підтримки держави.

Метою курсової роботи є дослідження договору лізингу.

Об'єктом дослідження є договір лізингу.

Предметом дослідження є особливості договорів лізингу.

Завданнями роботи є:

- охарактеризувати нормативно-правове регулювання лізинга в Україні
- вивчити умови укладання лізингових угод;
- прослідкувати особливості внесення змін та умови припинення лізингових угод;
- проаналізувати права та обов'язки сторін лізингової угоди;
- дослідити правові проблеми та перспективи розвитку лізингу в Україні.

Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЗИНГА В УКРАЇНІ

Лізинг може стати одним із реальних джерел отримання засобів виробництва. Він відкриває підприємствам, що не мають засобів для купівлі обладнання, великі фінансові можливості для розвитку, оскільки не потребує значної частини оборотних засобів, дозволяє оперативно реагувати на кон'юнктуру ринку, розширюючи можливості оренди додаткового обладнання. Експерти зазначають, що він необхідний кожній галузі виробництва, оскільки рівень зносу основних фондів становить майже 70-80 %.

Лізингові операції є також одним із шляхів залучення додаткових іноземних інвестицій у вигляді обладнання, сільськогосподарської техніки, транспортних засобів тощо [11, с. 42-43].

Лізинг здійснюється за договором лізингу, що регулює правовідносини між його суб'єктами. Відповідно до ст. 806 ЦК України договором лізингу є договір, за яким одна сторона (лізингодавець) передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингоодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості з лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі).

Основу правового регулювання лізингових відносин становить ЦК України. До договору лізингу застосовуються загальні положення про найм (оренду) з урахуванням особливостей, встановлених у § 6 гл. 58 ЦК України. Крім того, до нього застосовуються загальні положення про купівлю-продаж і положення про договір поставки, якщо інше не визначено у законі. Особливості окремих видів і форм лізингу встановлюються законом.

Світова практика протягом понад століття напрацювала численні види лізингових правочинів. Критерії їх класифікації різні [15, с. 106-107]:

1) за об'єктами:

- лізинг рухомого майна, що було і не було у вжитку;
- лізинг нерухомого майна;
- лізинг виробничих комплексів тощо;

2) за суб'єктами, які беруть участь у лізингу:

- прямий;
- непрямий;
- зворотний;
- пайовий;
- роздільний;

3) за сектором ринку, в якому здійснюється лізинг:

- внутрішній;
- міжнародний;

4) за способом передачі об'єкта лізингу у власність лізингоодержувача:

- строковий;
- безстроковий щодо викупу;
- умовний;

5) за умовами використання об'єкта лізингу:

- цільовий;
- безумовний;

6) за умовами надання послуг лізингоодержувачу:

- лізинг з повним набором послуг;
- лізинг з неповним набором послуг;
- лізинг із спеціальними послугами;
- компенсаційний;
- чистий;

7) за характером лізингових платежів:

- лізинг з грошовим платежем;

- лізинг з компенсаційним платежем;
- лізинг зі змішаним платежем.

ЦК України виділяє два види лізингу: прямий і непрямий.

Прямий лізинг є двостороннім правочином між лізингодавцем та лізингоодержувачем. Він передбачає, що у лізинг передається об'єкт, який є власністю лізингодавця і набутий без попередньої домовленості з лізингоодержувачем.

Особливістю непрямого лізингу є те, що в лізинг передається майно, спеціально придбане лізингодавцем для цього у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов. Він може укладатися у формі багатостороннього правочину або у формі цілої низки правочинів. Непрямий лізинг є класичним видом лізингових відносин і досить часто застосовується у світовій практиці.

Серед основних законодавчих актів України, що регулюють лізингові операції, є:

- Цивільний кодекс України від 16.01.2003.р. №.435-IV [2];
- Господарський кодекс України від 16.01.2003.р. №.436-IV [1];
- Закон “Про фінансовий лізинг” від 16.12.1997.р. №.723/97-вр [3].

Відповідно до ст. 806 Цивільного кодексу України, за договором лізингу одна сторона (лізингодавець) передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингоодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі).

Стаття 292 Господарського кодексу України визначає лізинг, як господарську діяльність, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю

або набувається ним у власність за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів. Залежно від особливостей здійснення лізингових операцій, лізинг буває фінансовий чи оперативний. За формою здійснення лізинг може бути зворотним, пайовим, міжнародним тощо.

Стаття 1 Закону України „Про фінансовий лізинг” встановлює, що фінансовий лізинг є видом цивільно-правових відносин, що виникають з договору лізингу, за яким лізингодавець зобов’язується набути у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі).

Отже, можна узагальнити наступне:

1. Сторонами (суб’єктами) лізингу є лізингодавець, лізингоодержувач і постачальник/продавець предмета лізингу;
2. Впродовж дії договору лізингу лізингодавець є власником предмета лізингу;
3. Актив(річ або майно) передається на певний строк у користування.
4. Угода має платний характер (лізингоодержувач сплачує лізингодавцю періодичні лізингові платежі) [12, с. 369-370].

На практиці виникає так званий зворотній лізинг, однак законодавчо прямо встановлено два види лізингу: оперативний і фінансовий.

Оперативний лізинг передбачає, що лізингоодержувач може користуватися активом будь-який час, однак після закінчення договору лізингоодержувач повинен повернути предмет лізингу лізингодавцю (в разі, якщо не планується його придбання). Так, за умов придбання основного засобу в оперативний лізинг, актив обліковується на балансі лізингодавця, а прибуток приносить лізингоодержувачу.

На відміну від оперативного лізингу, для фінансового лізингу законодавством встановлено мінімальний термін використання активу, переданого за договором, який не може бути менше 1 року. Основний засіб обліковується на балансі лізингоодержувача, тому угоди фінансового лізингу є ефективними, коли предметами лізингу є прибуткові активи, що безпосередньо використовуються у виробничому процесі. В іншому випадку може скластися негативна динаміка коефіцієнту ROA.

На відміну від оперативного лізингу, для якого сублізинг законодавством заборонений, за умови укладання договору фінансового лізингу сублізинг є можливим.

Сублізинг - передача предмета фінансового лізингу у платне строкове користування третій особі з письмового погодження лізингодавця. Платежі від сублізингоодержувача отримує лізингоодержувач, який потім перераховує визначений договором лізингу платіж лізингодавцеві. Строк користування предметом фінансового лізингу сублізингоодержувачем не може перевищувати термін дії договору фінансового лізингу [19, с. 184-187].

Угоди фінансового та оперативного лізингу носять платний характер, лізингоодержувач має сплачувати лізингодавцю лізингові платежі.

Плата за користування предметом лізингу встановлюється сторонами у грошовій або натуральній формі і вноситься щомісячно, якщо інше не передбачено договором.

Відповідно до Закону “Про фінансовий лізинг”, лізингові платежі за угодами фінансового лізингу можуть включати:

- суму, яка відшкодовує частину вартості предмета лізингу;
- платіж як винагороду лізингодавцю за отримане у лізинг майно;
- компенсацію відсотків за кредитом;
- інші витрати лізингодавця, що безпосередньо пов’язані з виконанням договору лізингу.

Обов’язковість грошової форми платежу встановлена лише щодо суми, яка відшкодовує частину вартості предмета лізингу.

Відповідно до чинного законодавства, лізингоодержувачем може бути будь-яка юридична або фізична особа, а лізингодавцем при фінансовому лізингу — тільки юридична особа; за умов оперативного лізингу — будь-яка юридична особа, або фізична особа, зареєстрована як суб'єкт підприємницької діяльності. Продавцем — за умов фінансового і оперативного лізингу — може виступати будь-яка юридична або фізична особа;

Предметом лізингу (активом, що передається лізингодавцем лізингоодержувачу) в обох випадках може бути неспоживча річ, віднесена згідно з чинним законодавством до основних фондів.

Законодавством України про лізинг передбачена можливість вибору продавця (постачальника) і лізингодавцем, і лізингоодержувачем водночас необхідно враховувати різні правові наслідки здійснення такого вибору.

Якщо вибір продавця предмета лізингу здійснив лізингоодержувач, продавець несе відповідальність перед лізингоодержувачем за порушення зобов'язань щодо якості, комплектності, справності предмета лізингу, його доставки, заміни, безоплатного усунення недоліків, монтажу та запуску в експлуатацію тощо.

Якщо ж вибір продавця предмета лізингу здійснив лізингодавець, продавець і лізингодавець несуть перед лізингоодержувачем солідарну відповідальність за зобов'язаннями щодо продажу (поставки) предмета лізингу.

Законодавством дозволено здійснювати вибір предмета лізингу лізингоодержувачем, через встановлення специфікацій та умов придбання лізингодавцем предмета лізингу, і лізингодавцем, за дорученням або за згоди лізингоодержувача.

Відповідно до чинного законодавства України про лізинг до компетенції лізингоодержувача віднесено встановлення специфікацій та умов придбання предмета лізингу [13, с. 51-54].

Лізингоодержувач зможе захистити своє право до продавця (постачальника) вимоги безпосередньо у суді щодо якості, комплектності, справності предмета лізингу, його доставки, заміни, безоплатного усунення

недоліків, монтажу та запуску в експлуатацію тощо лише за умови наявності в нього оригіналу відповідного договору купівлі-продажу предмета лізингу. Гарантія обсягу зобов'язань продавця перед лізингоодержувачем – документально закріплена участь лізингоодержувача як сторони такого договору. На практиці це не завжди можливо, тому зазвичай підписання акту прийому-передачі предмета лізингу від продавця лізингодавець здійснює в присутності уповноваженої особи лізингоодержувача після того, як перевірено якість поставки і відповідність її специфікаціям та умовам придбання активу, що встановлені лізингоодержувачем [10].

Чинним законодавством передбачено, що впродовж терміну дії лізингових договорів ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета лізингу несе лізингоодержувач. Предмети лізингу лізингодавці зазвичай страхують. Страхові внески включаються до складу лізингових платежів, тобто сплачуються лізингоодержувачами, при цьому вигодонабувачами є лізингодавці.

РОЗДІЛ 2

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ УКЛАДАННЯ ЛІЗИНГОВИХ ДОГОВРІВ

2.1. Умови укладання лізингових угод

Законодавством передбачене два різновиди істотних умов лізингових угод:

- обов’язкові істотні умови, щодо з вимог закону, та
- істотні умови, які мають бути внесені у договір за заявою хоча б однієї із сторін.

За законодавством істотними умовами договору оперативного лізингу є:

- предмет лізингу його комплектація та стан;
- строк користування;
- лізингові платежі.

Законом “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” для договорів фінансового лізингу передбачено істотні умови такі як:

- назва;
- назва, адреса та реквізити суб’єкта підприємницької діяльності;
- прізвище, ім’я та по батькові для фізичної особи, її адреса;
- місцезнаходження юридичної особи та її найменування;
- назва фінансової операції;
- розмір фінансового активу,(зазначення у грошовому виразі), строки внесення та умови взаєморозрахунків;
- строк дії договору;
- порядок зміни та припинення дії договору;
- права, обов’язки та відповідальність сторін;
- інші умови;
- підписи сторін.

Ретельного аналізу потребують умови, що, згідно з чинним законодавством, можуть бути включені в лізингову угоду на вимогу однієї із сторін. Неуважність при підписанні договору неприпустима. Необхідним є попереднє узгодження сторонами всіх пунктів договору. Щодо лізингоодержувача важливими є такі умови, які можуть включатися до лізингового договору на його вимогу:

- Місце, регіон, країна користування предметом лізингу;
- Умови обслуговування предмета лізингу;
- Зазначення можливостей одностороннього розірвання договору лізингу;
- Зазначення можливостей односторонньої зміни договору лізингу;
- Зазначення умов, за якими скасовується обов'язковість застосування до договору сублізингу положень договору фінансового лізингу;
- Визначення обставин відмови лізингоодержувача від прийняття предмета лізингу, який не відповідає умовам договору, оскільки лізингодавець може наполягати на встановленні певного терміну для заміни предмета фінансового лізингу, який не відповідає умовам договору, специфікаціям;
- Якщо сторони вважатимуть за доцільне визначити певні особливості здійснення обміну кореспонденцією, встановити порядок, її здійснення;
- Умови можливого придбання предмета лізингу лізингоодержувачем, якщо сторони вважатимуть за потрібне його визначити [11, с. 141-142].

До лізингового договору лізингодавці часто включають наступні умови, які дозволяють певним чином скорочувати ризики, пов'язані з виконанням лізингоодержувачем грошових зобов'язань. Разом з тим, такі умови можуть суттєво впливати на збільшення розміру оплати лізингових послуг.

Такі умови можуть бути внесені до лізингової угоди лише за згодою сторін. До таких умов, зокрема, відносяться:

Встановлення розміру річних відсотків більш ніж 3% простроченого лізингоодержувачем лізингового платежу. При прострочені виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора боржник повинен сплатити суму

боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три відсотки річних від простроченої суми, якщо інший розмір відсотків не встановлено договором або законом. Отже, якщо сторони домовились встановити більшу річну ставку відсотків, це має обов'язково бути зазначено в договорі фінансового лізингу.

Встановлення умова, щодо підвищеного розміру плати за користування предметом лізингу в разі прострочення терміну його повернення. Якщо сторони вважають це за доцільне така умова зазначається у договорі фінансового лізингу [17].

Черговість погашення заборгованості за грошовими зобов'язаннями лізингоодержувача, у разі недостатності суми здійсненого платежу для виконання грошового зобов'язання у повному обсязі, ця сума погашає вимоги кредитора у такій черговості, якщо інше не встановлено договором:

- 1) у першу чергу відшкодовуються витрати кредитора, пов'язані з одержанням виконання;
- 2) у другу чергу сплачуються відсотки і неустойка;
- 3) у третю чергу сплачується основна сума боргу.

За умови, якщо сторони вважатимуть за доцільне встановити інший порядок погашення вимог кредитора, це має визначатися у лізинговій угоді.

Закріплення порядку здійснення лізингодавцем контролю утримання та користування лізингоодержувачем предмета фінансового лізингу. Законодавством встановлено лише зобов'язання лізингоодержувача не перешкоджати лізингодавцеві в доступі до предмета фінансового лізингу та можливості здійснення перевірки умов використання та утримання.

Встановлення умови, щодо порядку здійснення лізингодавцем моніторингу фінансового стану лізингоодержувача. Законодавство не містить вимог відносно такого контролю, так відповідний порядок може бути визначено виключно на договірних засадах.

Порядок щодо встановлення здійснення лізингодавцем контролю за виконанням лізингоодержувачем його договірних зобов'язань.

У відповідних випадках визначення виду забезпечення виконання договірних зобов'язань за лізинговою угодою.

Порядок та умови поліпшення предмета фінансового лізингу.

Оскільки чинне законодавство не містить відповідної чіткої норми зазначення умов незмінності розміру фінансових зобов'язань лізингоодержувача в разі, якщо майно не могло бути використане через обставини, за які лізингоодержувач не відповідає. Оскільки більшість лізингових операцій в нашій країні фінансуються лізинговими компаніями за рахунок позикових коштів (кредитів), лізингові договори містять валютне застереження, якщо кредит залучається в іноземній валюті, і умову щодо можливості зміни розміру лізингових платежів в результаті зміни відсоткової ставки за відповідним кредитом.

Відсоткові ставки за залученим для придбання предмету лізингу фінансуванням зазвичай залежать від розміру ставки рефінансування, що визначається Національним банком України. При цьому вони можуть як збільшуватися, так і зменшуватися впродовж терміну дії лізингового договору. Так, якщо лізингодавець включає до договору умови щодо коригування розміру лізингового платежу за умови збільшення банком відсоткової ставки за користування позикою, яка стала джерелом фінансування лізингової операції, то лізингоодержувач має узгодити перегляд лізингових платежів у випадку, якщо відсоткові ставки зменшуються [7, с. 49-57].

Спираючись на чинне законодавство України, угоди фінансового лізингу мають обов'язкову письмову форму. Вона фактично є обов'язковою і для переважної більшості угод оперативного лізингу, щодо яких діють загальнообов'язкові вимоги законодавства, тобто в разі:

- укладення договору оперативного лізингу між фізичною та юридичною особами;
- укладення договору оперативного лізингу між юридичними особами;

– укладення договору оперативного лізингу між фізичними особами на суму, що перевищує у 20 і більше разів розмір неоподаткованого розміру доходів громадян (340 грн.).

Чинним законодавством встановлено обов'язкове нотаріальне посвідчення угод фінансового та оперативного лізингу:

- капітальної споруди або окремої її частини на строк три і більше роки;
- за участі фізичної особи транспортних засобів.

Угода вважаються укладеною з моменту нотаріального посвідчення. У разі нехтування сторонами даної угоди вимог чинного законодавства щодо обов'язкового нотаріального посвідчення відповідного договору такий договір вважатиметься нікчемним (недійсним).

Перелік вимог щодо оформлення лізингових угод:

- прізвища, імена та по батькові громадян зазначаються повністю та вказується місце їх проживання;
- лізингова угода укладається у формі єдиного документа;
- укладені договори юридичними особами, повинні бути підписані особами, уповноваженими на це відповідними установчими документами, довіреністю, законом або іншими актами цивільного законодавства та скріплені відбитком печатки;
- угода, укладена на двох і більше аркушах, має бути прошитою, а її аркуші пронумеровані та скріплені відбитком печатки;
- договір не повинен мати: підчисток чи дописок, перекреслених слів або інших не засвідчених виправлень; текстів, написаних олівцем;
- текстів, які неможливо прочитати внаслідок їх пошкоджень [8, с. 128-141].

Види забезпечення зобов'язань за лізинговими угодами:

- порука;
- застава;
- неустойка (пеня, штраф);
- завдаток;

- гарантія;
- притримання.

Для забезпечення виконання зобов'язань лізингоодержувача за договором лізингу зазвичай достатньо оформити заставу предмета лізингу. Додатковими забезпеченнями можуть бути застава майна, що належить лізингоодержувачу. Порука, припиняється з припиненням забезпеченого нею зобов'язання, а також у разі зміни зобов'язання без згоди поручителя, що призвело до збільшення обсягу його відповідальності. Сторони лізингової угоди можуть збільшувати встановлений законом розмір такого забезпечення зобов'язань, як неустойки (пені, штрафу). Також сторони можуть домовитися про зменшення розміру неустойки (пені, штрафу) крім випадків, передбачених законом [9].

Для всіх без винятку видів забезпечення зобов'язань законодавством встановлене обов'язкове письмове їх оформлення. Недотримання письмової форми правочину має своїм наслідком його нікчемність (недійсність).

2.2. Внесення змін та умови припинення лізингових угод

Чинним законодавством встановлені як різновиди внесення змін до лізингових угод так і різновидів дострокового припинення даних угод.

1. Внесення змін до або дострокове припинення за згодою сторін.

Зміна договору або дострокове його припинення допускається тільки за погодженням сторін, якщо іншого не встановлено законом або договором. Сторона договору, яка вважає за необхідне змінити або достроково припинити його, повинна надіслати пропозиції про це другій стороні договору. Сторона договору, яка одержала пропозицію про зміну договору, у двадцятиденний термін після одержання повідомляє другу сторону про результати її розгляду.

В разі якщо сторони не дійшли згоди щодо зміни чи дострокового припинення договору або в разі недержання умов повідомлення сторони у встановлений строк з урахуванням часу поштового обігу, спір може бути вирішений у судовому порядку. З дня набрання чинності відповідним судовим рішенням договір вважається зміненим або достроково припиненим, якщо іншого строку набрання чинності не встановлено за рішенням суду.

2. Договір може бути змінено або достроково припинено за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення договору іншою стороною. Істотним є таке порушення стороною договору, коли, внаслідок завданої цим шкоди, друга сторона значною мірою позбавляється того, на що вона розраховувала під час укладення договору.

3. Внесення змін або дострокове припинення лізингового договору у зв'язку із істотною зміною обставин за рішенням суду [9].

Зміна обставин є істотною, якщо вони змінилися настільки, що якби сторони могли це передбачити, вони не уклали б договір або уклали б його на інших умовах. Зміна договору у зв'язку з істотною зміною обставин допускається за рішенням суду у виняткових випадках, коли розірвання договору суперечить суспільним інтересам, або зумовить для сторін шкоду, яка

значно перевищує затрати, необхідні для виконання договору на умовах, змінених судом, і лише за наявності одночасно таких умов:

- виконання договору порушило б співвідношення майнових інтересів сторін і позбавило б зацікавлену сторону того, на що вона розраховувала під час укладення договору;

- на момент укладення договору сторони виходили з того, що така зміна обставин не настане;

- із суті договору або звичаїв ділового обороту не випливає, що ризик зміни обставин несе зацікавлена сторона;

- зміна обставин зумовлена причинами, які зацікавлена сторона не могла усунути після їх виникнення за всієї турботливості та обачності, які від неї вимагалися.

4. Законом не передбачено випадків відмови від частини договору. Відповідні випадки можна встановити лише лізинговими угодами.

5. Чинним законодавством одностороння зміна договору не допускається, якщо інше не передбачено договором або законом. Законом не визначено випадків односторонньої зміни лізингових угод. Так одностороння зміна лізингової угоди може бути визначена в самих лізингових угодах [11, с. 55-56].

6. Відповідно до чинного законодавства, договір вважається розірваним у разі односторонньої відмови від договору в повному обсязі, якщо право на таку відмову встановлено законом або договором. Так, Закон України “Про фінансовий лізинг” надає право на односторонню відмову від договору фінансового лізингу за таких умов:

- лізингоодержувачу — якщо прострочення передачі предмета фінансового лізингу становить більш як 30 днів за умови, що договором фінансового лізингу не передбачено іншого строку.

- лізингодавцю — якщо прострочення сплати лізингоодержувачем лізингового платежу (частково або у повному обсязі) становить більш як 30 днів.

Зазначений закон надає право лізингоодержувачу відмовитися від прийняття предмета фінансового лізингу, який не відповідає його призначенню та/або умовам договору, специфікаціям, що, за певних обставин, також може означати фактичне припинення договору фінансового лізингу.

При оперативному лізингу, чинне законодавство передбачає один випадок односторонньої відмови у разі не внесення лізингоодержувачем плати за користування предметом оперативного лізингу впродовж трьох місяців підряд.

Відповідно до Закону України “Про фінансовий лізинг”, лізингоодержувач зобов’язаний:

- письмово повідомляти про порушення термінів проведення або не проведення поточного чи сезонного технічного обслуговування та про будь-які інші обставини, що можуть негативно позначитися на стані предмета фінансового лізингу, негайно, але у будь-кому разі не пізніше другого робочого дня після дня настання зазначених вище подій чи фактів, якщо інше не встановлено договором [10].

- письмово повідомляти лізингодавця, а в гарантійний термін і продавця предмета фінансового лізингу, про всі випадки виявлення несправностей предмета фінансового лізингу, його поломок або збоїв у роботі;

- надавати лізингодавцеві доступ до предмета фінансового лізингу і забезпечувати можливість здійснення перевірки умов його використання та утримання.

У договорі фінансового лізингу важливо зазначати:

- періодичність і порядок доступу лізингодавця до предмета фінансового лізингу і здійснення перевірки умов його використання та утримання;

- періодичність, форму та інші аспекти отримання лізингодавцем інформації щодо фінансово-господарської діяльності лізингоодержувача.

Законодавство України передбачає можливість заміни лізингодавця у зобов’язанні без згоди лізингоодержувача, якщо інше не передбачено

договором або законом. Відступлення права вимоги може здійснюватися й у повному обсязі, і в частині.

Переведення боргу (заміна лізингоодержувача) за лізинговими угодами можливе лише за згоди лізингодавця. Новий лізингоодержувач у зобов'язанні має право висунути проти вимоги лізингодавця всі заперечення, що ґрунтуються на відносинах між лізингодавцем і первісним лізингоодержувачем.

При заміні лізингоодержувача в лізинговій угоді може бути припинено деякі види забезпечення зобов'язань. Зокрема порука або застава, встановлена іншою особою, припиняється після заміни лізингоодержувача, якщо поручитель або заставодавець не погодився забезпечувати виконання зобов'язання новим боржником.

2.3. Права та обов'язки сторін лізингової угоди

Права та обов'язки Лізингодавця

Лізингодавець має право:

- у визначеному Договором порядку та терміни здійснювати перевірку дотримання Лізингоодержувачем умов користування предметом лізингу та його утримання;
- в односторонньому порядку розривати Договір у передбачених цим Договором випадках;
- вимагати розірвання Договору та повернення предмета лізингу у передбачених законом і цим Договором випадках;
- вимагати від Лізингоодержувача відшкодування збитків, спричинених невиконанням або неналежним виконанням умов Договору;
- здійснювати за рахунок Лізингоодержувача капітальний, поточний ремонт предмета лізингу — у разі невиконання Лізингоодержувачем відповідних його зобов'язань [20].

Лізингодавець зобов'язаний:

- у передбачені Договором терміни передати Лізингоодержувачу предмет лізингу у стані, що відповідає його призначенню та умовам Договору;
- попередити Лізингоодержувача щодо відомих йому особливих властивостей та недоліків предмета лізингу, що можуть становити небезпеку для життя, здоров'я, майна Лізингоодержувача чи інших осіб, або призводити до пошкодження самого предмета лізингу за користування ним;
- прийняти предмет лізингу в разі дострокового припинення Договору.

Права та обов'язки Лізингоодержувача

Лізингоодержувач має право:

- у визначеному Договором порядку відмовитись від прийняття предмета лізингу, який не відповідає його призначенню та умовам Договору;

– в односторонньому порядку розірвати Договір, відмовившись від прийняття предмета лізингу, який не відповідає умовам Договору, — якщо Лізингодавець протягом 30 (тридцяти) календарних днів з дати отримання від Лізингоодержувача під час приймання-передачі предмета лізингу письмових зауважень щодо таких недоліків, які унеможливають його використання за цільовим призначенням, не усуне таких недоліків, або не замінить предмет лізингу майном, що повністю відповідає умовам Договору;

– вимагати розірвання Договору у передбачених законом і Договором випадках;

– вимагати від Лізингодавця відшкодування збитків, спричинених невиконанням або неналежним виконанням умов Договору [5, с. 42-43].

Лізингоодержувач зобов'язаний:

прийняти та користуватися предметом лізингу відповідно до його призначення та умов Договору;

відповідно до умов Договору, своєчасно та у повному обсязі виконувати зобов'язання щодо утримання предмета лізингу, підтримувати його у справному стані;

своєчасно і в повному обсязі, згідно з графіком Договору, сплачувати лізингові платежі;

у передбаченому Договором порядку і терміни, надавати Лізингодавцю інформацію, необхідну для аналізу фінансово-господарської діяльності та про стан предмета лізингу;

надавати Лізингодавцеві доступ до предмета лізингу та забезпечувати можливість здійснення перевірки умов його використання та утримання;

письмово повідомляти Лізингодавця про всі випадки виявлення несправностей предмета лізингу, його поломок або збоїв у роботі, порушення строків проведення або не проведення поточного або сезонного технічного обслуговування та про будь-які інші обставини, що можуть негативно вплинути на стан предмета лізингу — негайно, але у будь-кому випадку не пізніше другого робочого дня за днем настання вищезазначених подій чи фактів;

письмово повідомляти Лізингодавця про всі випадки порушення провадження у справах про його банкрутство, накладення арешту на його майно, позбавлення ліцензії на вид підприємницької діяльності, в якому передбачалось використання предмета лізингу, а також про настання інших подій та фактів, які унеможливають або можуть негативно позначитись на виконанні Договору, — негайно, але у будь-кому випадку не пізніше другого робочого дня за днем настання вищезазначених подій чи фактів;

відшкодувати Лізингодавцю витрати на здійснення капітального та поточного ремонту предмета лізингу у передбачених цим Договором випадках;

у разі дострокового припинення цього Договору, — повернути предмет лізингу у стані, в якому його було прийнято у користування, з урахуванням нормального зносу.

Форс-мажор або обставини непереборної сили

Сторони звільняються від відповідальності за невиконання їх зобов'язань за цим Договором на період дії обставин, що перешкоджають виконанню відповідних зобов'язань, якщо такі обставини виникли незалежно від волі Сторін і настання яких Сторони не могли передбачити або відвернути.

Сторона, яка зазнала впливу обставин непереборної сили, зобов'язана протягом 3 (трьох) календарних днів повідомити іншу Сторону (з одночасним або подальшим (у випадку неможливості негайного отримання або складання) поданням підтверджуючих документів) щодо настання, характеру і можливого терміну дії обставин непереборної сили. У разі невиконання зазначеної вимоги, Сторона, яка зазнала впливу обставин непереборної сили, позбавляється права посилатись на такі обставини, за винятком випадків, коли самі обставини перешкождали відправці повідомлення [5, с. 77-78].

У будь-кому разі Сторони не звільняються від відповідальності за неможливість виконання грошового зобов'язання.

Вирішення спорів

Спори, що виникають у процесі виконання Договору та у зв'язку з ним, підлягають вирішенню у порядку, передбаченому чинним законодавством.

Інші умови

В продовж терміну дії Договору відносини Сторін в частині, не врегульованій / регламентованій Договором, регулюються / регламентуються чинним законодавством України.

У разі зміни назви, місця знаходження, рахунку, за яким Договором передбачається здійснення розрахунків, настання будь-кого іншого юридичного факту чи події, що може негативно позначитись на виконанні Сторонами їх зобов'язань за цим Договором, — Сторона, з якою відбулись така подія або факт, зобов'язана письмово повідомити іншу Сторону про їх настання негайно, але у будь-кому випадку не пізніше 3 (трьох) календарних днів з моменту настання відповідної події або факту.

Підписуючи цей Договір Сторони засвідчують повне розуміння його тексту, в тому числі підстав виникнення, змісту, розміру, термінів та умов виконання передбачених ним зобов'язань, та відсутність будь-яких заперечень щодо нього [6, с. 13-20].

Договір укладено з вищезазначеної дати його підписання у двох примірниках, по одному примірнику для кожної Сторони Договору, тексти яких є рівно автентичними і не містять будь-яких виправлень, змін і доповнень, не затверджених підписами уповноважених представників Сторін, що підписали цей Договір. Кожен примірник Договору складено на 9 (дев'яти) пронумерованих та прошитих аркушах.

РОЗДІЛ 3.

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Проблемі застосування договорів про лізинг в господарській діяльності підприємств приділяється багато досліджень. Дані дослідження мають різні аспекти аналізу, але всі погляди зводяться до того, що застосування лізингу є перспективним напрямом у сучасних умовах.

В Україні нормативна база щодо відносин лізингу не сформована і має багато недоліків (Таблиці 1).

Таблиця 1

Огляд законодавчої бази, яка регулює лізингову діяльність в Україні

№	Назва законодавчого акту	Основні питання, які регулюються цим актом
1	Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.1997 року	Узаконив цей вид діяльності в нашій державі.
2	Закон України «Про фінансовий лізинг» від 11.12 2003 року	Визначає загальні правові та економічні засади фінансового лізингу. Позитивне: спрощено умови договори лізингу, розширено коло суб'єктів, врегульовано питання правових наслідків поліпшення лізингоодержувачем предмета лізингу. Недоліки: не має визначення оперативного лізингу, відсутні ознаки фінансового лізингу.
3	Цивільний кодекс України (параграф 6 глава 58 «Найм (оренда)»)	Ототожнює поняття лізинг та оренда, хоча Закон України «Про лізинг» вже чітко відрізняє ці поняття

4	Господарський кодекс України (ст. 292)	Наводить основні поняття лізингу у сфері господарювання
5	Закон України «Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг» від 11.01 2006 року	Визначає принципи застосування лізингу в Україні відповідно до міжнародних положень.

[9]

Одним з інструментів, який задіяний у лізингу є підприємницький договір (договір про лізинг). Згідно цього договору орендодавець зобов'язується придбати у власність вказане орендарем майно у визначеного ним продавця і надати орендареві це майно за плату в тимчасове володіння і користування для підприємницьких цілей.

Залишилися неврегульованими і численні прогалини законодавства про лізинг. Все це в сукупності призводить до виникнення на практиці труднощів при кваліфікації договору лізингу та відмежування його від суміжних договорів. Розглянемо деякі з цих ситуацій. Основна дискусія, що розгорнулася в юридичній літературі, зводиться до того, є лізинг двостороннім договором або тресторонньою угодою. Законодавець визначає правову сутність договору лізингу як дві основні угоди - оренди та опосередкованого нею купівлі-продажу на користь третьої особи, які, хоч і пов'язані між собою, але не можуть бути об'єднані в один тресторонній договір. При цьому не слід плутати тресторонню угоду і документ - договір лізингу, в якому беруть участь одночасно лізингодавець, лізингоодержувач і продавець. Проте все більше число фахівців вважає, що лізинг не можна представити у вигляді послідовного ланцюжка договорів, тому що якщо виходити з існування окремого договору між лізингодавцем і лізингоодержувачем, між лізингодавцем і продавцем, то

неможливо пояснити відносини продавця з лізингоодержувачем. Так, лізингоодержувач має право пред'являти безпосередньо продавцеві майна вимоги, що випливають із договору купівлі-продажу, укладеного між продавцем і лізингодавцем, зокрема: щодо якості та комплектності майна, термінів його постачання і в інших випадках неналежного виконання договору продавцем. При цьому лізингоотримувач має права і несе обов'язки (крім обов'язку сплатити придбане майно) як якщо б він був стороною договору купівлі-продажу з продавцем без згоди лізингодавця. Причому у відносинах з продавцем лізингодавець і лізингоотримувач виступають як солідарні кредитори. Зазначені обставини на практиці часто призводять до того, що один з учасників (сторін) лізингових відносин ставиться у не вигідне становище по відношенню до інших учасників [11, с. 59-60].

Україна має досить високий потенціал для розвитку ринку лізингу, але існують деякі проблеми, що стримують цей розвиток, а саме:

1. Доступ до фінансування. Вартість лізингу залишається відносно високою для лізингоотримувача, тому малі і середні підприємства все ще мало використовують переваги лізингу. Переважна більшість лізингових угод передбачає авансовий платіж, середня величина якого 20% від вартості предмету лізингу. Відсоткова ставка по лізингу вища за банківський кредит, крім того вимагається додаткове забезпечення окрім самого предмету лізингу. Але багато компаній, які сьогодні входять на ринок добре обізнані з існуючими умовами. Такі компанії вимагають менший авансовий платіж та забезпечення (іноді не вимагають взагалі), і приймають рішення по кредитуванню швидше орієнтуючись на грошовий потік ніж на кредитну історію. Вони також запроваджують простішу процедуру заявки та оформлення лізингових угод. Завдяки приходу на ринок таких нових компаній конкуренція буде зростати, що зробить лізинг більш доступним для середнього і малого бізнесу.

2. Податкове законодавство та адміністративна реформа. Існуюче податкове законодавство містить деякі перепони щодо лізингу. Необхідно внести певні зміни до адміністративної та судової системи, щоб спростити

процедуру повернення об'єкту лізингу, що зменшить вартість транзакції для лізингодавця. Уряд України висловив ідею, що лізинг буде важливим компонентом його компанії по розвитку інвестиційного клімату в Україні, шляхом внесення змін в існуюче законодавство.

3. Недостатність знань. Відчувається гостра необхідність в тому, щоб малий і середній бізнес був більш обізнаним щодо лізингу. Не зважаючи на те, що Міжнародна Фінансова Корпорація (МФК) та інші донори проводять публічну освітню компанію стосовно лізингу як альтернативного фінансового інструменту, лише великі компанії отримують переваги від використання цього інструменту. Крім того деякі банки-резиденти рекламують «лізингові послуги» як такі, що не відрізняються від банківського кредиту.

4. Відсутність вторинного ринку для довгострокових активів. Не зважаючи на величезний попит на оновлення основних фондів в багатьох галузях економіки, включаючи сільське господарство та медицину, лізингові компанії не мають бажання давати в лізинг неліквідні активи. Наприклад, існує дуже добре розвинений вторинний ринок для автомобілів, які займають найбільшу частину в лізинговому портфелі. Як очікується, автомобілі і в подальшому будуть надаватися в лізинг у великій кількості. Що ж стосується сільськогосподарської індустрії та медицини, то вони як і в державах з більш розвинутим ринком, залишаються без належної уваги [14].

5. Нерозвинуті кредитні бюро. Лізингові компанії відчувають труднощі аналізуючи потенціальних лізингоотримувачів внаслідок відсутності достатньої інформації про кредитну історію клієнта. В країнах де лізинг складає суттєвий процент капітальних інвестицій, процедури аналізу суттєво спрощуються, оскільки простий телефонний дзвінок може надати інформацію про кредитну історію потенційного лізингоотримувача.

В Україні процес отримання кредитної історії суттєво ускладнюється. Тільки три кредитних бюро існують в Україні, і вони почали працювати в грудні 2005 року. З розвитком кредитних бюро, лізингові компанії зможуть

спростити процес оцінки клієнта, що сприятиме росту кількості лізингових операцій.

Також до основних проблем, що перешкоджають успішному формуванню лізингових відносин в Україні можна віднести: брак стартового капіталу у лізингових компаній; недостатню фінансову стійкість лізингодавців; слабкий розвиток інфраструктури ринку; нестабільну економічну ситуацію в країні; незацікавленість банків у довгостроковому кредитуванні лізингових угод; відсутність стимулів та необізнаність суб'єктів господарювання у застосуванні лізингу; виражену тенденцію вітчизняного лізингового ринку до залежності від імпорту; слабку державну підтримку, відсутність податкових пільг, у тому числі для структур, готових надати довгострокове кредитування; відсутність державної зацікавленості та її підтримки у формуванні розвинутого ринку лізингових послуг; обмеженість довгострокових фінансових ресурсів та їх висока вартість; нестачу кваліфікованих фахівців з питань лізингу на рівні учасників лізингових відносин [18, с. 189-191].

З огляду на вищезазначене, доцільніше було б внести зміни в закон «Про фінансовий лізінг» в частині, що пов'язана з регулюванням орендних відносин, а саме: передбачити додаткові та митні пільги лізингодавцям і орендарям; врегулювати питання щодо фінансової підтримки державою малих підприємств, а саме – забезпечення стартовим капіталом для освіти лізингових компаній. Ці зміни неодмінно будуть спрямовані на успішний розвиток лізингу в Україні.

ВИСНОВКИ

В даний час в Україні є необхідні економічні передумови і певна правова база для розвитку лізингових відносин. Не дивлячись на ряд труднощів (а головна з них – відсутність економічної стабільності в суспільстві), сподіватимемося, що лізинг зможе зайняти гідне місце серед нових форм економічної діяльності, що розвиваються в Україні.

Підсумовуючи своє дослідження фінансового лізингу, підкреслю, договір фінансового лізингу, що відноситься за родовою ознакою до оренди, не просто оренда (майновий найм), а симбіоз інвестиційних (фінансових) і орендних відносин. Основним в лізингу є саме процес інвестування лізингодавцем наявними в його розпорядженні фінансовими коштами лізингоодержувача, який отримує дану фінансову допомогу у вигляді передачі йому в тимчасове володіння і користування спеціально придбаного для нього майна у визначеного ним же продавця. Не дивлячись на свою особливість у вигляді участі в лізингових правовідносинах трьох суб'єктів: лізингодавця, лізингоодержувача і продавця, договір фінансового лізингу є двостороннім. Договір купівлі-продажу, а також деякі інші факультативні договори укладаються у виконання самого договору лізингу, який укладається тільки між двома сторонами: лізингодавцем і лізингоодержувачем.

Отже, договір фінансового лізингу є:

- підприємницьким;
- двостороннім
- взаємним;
- консенсусним;
- оплатним.

Договір фінансового лізингу (як і будь-який інший договір) вважається укладеним, якщо сторонами, у письмовій формі досягнута згода по всіх істотних умовах договору. До істотних умов договору лізингу перш за все відноситься умова про предмет договору, умови, які необхідні для договору

даного типу відповідно до Цивільного кодексу України і ЗУ «Про фінансовий лізинг» (умова про продавця лізингового майна), а також умови, щодо яких за заявою однієї із сторін повинна бути досягнута угода.

До основних елементів договору фінансової оренди (лізингу) відносяться:

- сторони договору;
- предмет договору (який треба відрізнити від предмету лізингу);
- зміст договору (права і обов'язки сторін);
- форма договору.

Правове регулювання договору фінансового лізингу здійснює Цивільний кодекс, Господарський кодекс України і спеціальний Закон України «Про фінансовий лізинг». Міжнародний лізинг здійснюється відповідно до Конвенції УНИДРУА Про міжнародний фінансовий лізинг.

Разом з тим в Україні існує багато проблем, таких як:

- відсутність Державної програми розвитку лізингу;
- недосконалість українського законодавства;
- подолання психологічного аспекту лізингу, пов'язаного з тим, що багато господарників неадекватно сприймають суть лізингових операцій.

Це заважає розвитку фінансового лізингу, як економічної категорії і тим самим призводить до того, що фінансовому лізингу теоретики і законодавець приділяє недостатньо уваги.

Таким чином, світовий досвід свідчить, що незважаючи на деякі недоліки, лізинг є одним із ефективних методів інвестування, який дає змогу без різкої фінансової напруги підприємства забезпечити формування матеріально-технічної бази, та найпрогресивніших методів матеріально-технічного забезпечення. Щодо лізингу в Україні, то здійснивши моделювання переваг лізингової угоди щодо позики на основі дисконтованих витрат та розглянувши переваги та недоліки лізингових послуг і, можна стверджувати, що за державної підтримки, хоча б на період становлення, лізинг в Україні може стати дієвим інноваційним інструментом модернізації економіки і стати альтернативою банківському кредиту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс : Закон України від 16 січня 2003 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
2. Цивільний кодекс : Закон України від 16 січня 2003 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про фінансовий лізинг» Відомості Верховної Ради, 2004, №15 від 11.12. 2003 № 1381 – IV
4. Про фінансовій лізинг : Закон України від 16 грудня 1997 р. (в редакції від 16 січня 2004 р.) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
5. Базилевич В.Д. Ринок лізингу в Україні / В.Д. Базилевич. — К.: Товариство "Знання", КОО. — 2005. — 374 с.
6. Усенко Я. Розвиток лізингу в Україні // Справочник економіста, 2007. — №1. — С. 13 – 20
7. Внукова Н.М. Оцінка можливостей розвитку фінансового лізингу в Україні / Н.М. Внукова, О.С. Бадзим, В.А. Череватенко // Актуальні проблеми економіки. — 2005. — No 9. — С. 49—57.
8. Галецька Т.І. Лізинг: історичний аспект виникнення і становлення / Т. І. Галецька // Світ фінансів. — 2010. — No 8. — С. 128—141.
9. Грищенко О. Фінансовий лізинг: історія, сучасність та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О. Грищенко. — Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2192>
10. Золотарьова Л. Перспективи розвитку лізингу на сільськогосподарському ринку України / Л. Золотарьова : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vab.ua>.
11. Купалова Г.І. Лізинг в Україні: статистико-економічний аналіз, прогноз, шляхи подальшого розвитку: монографія / Г.І. Купалова, Ю.С. Гринчук. — К.: Знання, 2007. — 237 с.

12. Мисака Г.В. Бухгалтерські та податкові аспекти фінансового лізингу // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. — 2007. — Випуск 12. — С. 369—380.
13. Ментух Н. Виникнення, вдосконалення та правове регулювання лізингових відносин в Україні // Юридична Україна, 2005. — №10. — С. 51 – 54
14. Косенко О. Краще позичити, аніж купити?// Демократична Україна: мережевий журнал. 2014. URL: <http://dua.com.ua/2008/017/arch/8.shtml>
15. Онищук Я.В. Розвиток лізингу в Україні // Фінанси України, 2005. - №7. — С. 106-113
16. Офіційний сайт ПАТ НАК «Укragenrolizing» : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukragroleasing.com.ua>.
17. Основні показники діяльності фінансових компаній та лізингодавців за 2008—2012 роки [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: [сайт]. — Режим доступу: [http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/fk_2008\(3kv2012\).pdf](http://www.dfp.gov.ua/fileadmin/downloads/fk_2008(3kv2012).pdf)
18. Погорелова Н.П. Проблеми розвитку лізингу в Україні / Н.П. Погорелова // Держава та Регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2007. — №3. — С.189—191.
19. Павлова А.М. Особливості тонізації лізингових операцій в аграрному секторі економіки України / А.М. Павлова // Вісник Хмельницького національного університету. — 2001. — № 3. — Т. 1. — С. 184–187.
20. Шафранський А. Ретроспективний аналіз запровадження лізингових операцій в Україні [Електронний ресурс] / А. Шафранський. — Режим доступу: [http://economist.lacruax.com/retrospektivnij\(analizzaprovadzhennya\(lizingovix\(operacij\(v\(ukra\(d1\(97ni](http://economist.lacruax.com/retrospektivnij(analizzaprovadzhennya(lizingovix(operacij(v(ukra(d1(97ni)